

Smernica 25: OSTVARIVANJE PRAVA NA NOVČANU NADOKNADU OSOBA SA PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM NA KOSOVU

Smernica 25 opisuje postupak za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za osobe sa paraplegijom i tetraplegijom u Kosovskom zakonodavnom sistemu.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom, njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portalu i aplikacije za mobilne telefone **INVALIDNOST.INFO**

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav veb portala **INVALIDNOST.INFO** već daje samo pregled postojećih informacija.

ZAKON BR. 05/L-067 O STATUSU I PRAVIMA OSOBA SA PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM reguliše status i prava lica koja su zbog bolesti ili povrede trajno izgubila mogućnost pomeranja i pokretanja donjih ekstremiteta ili lica koja su zbog bolesti ili povreda trajno izgubila mogućnost pomeranja i pokretanja gornjih i donjih ekstremiteta koji dobiju mesečnu nadoknadu. Ovim zakonom se regulišu prava na beneficije korisnika ovog zakona kao i administrativne procedure za ostvarivanje ovih prava.

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

Paraplegičari – su lica koja su zbog bolesti ili oštećenje centralnog nervnog sistema ili perifernog trajno izgubili mogućnost pomeranja ili pokretanja donjih ekstremiteta.

Tetraplegičari - ili (kvadriplegičari) - su lica koja su zbog bolesti ili oštećenje centralnog nervnog sistema ili perifernog trajno izgubila mogućnost pomeranja i pokretanja gornjih i donjih ekstremiteta.

Na osnovu ovog zakona korisnici, primaju naknadu iz državnog budžeta u određenom stepenu zasnovanom na minimalnoj zaradi na Kosovu, a određuje se podzakonskim aktom koji donosi Vlada, na predlog MRSZ-a. Prema ovom zakonu, osobama sa paraplegijom i tetraplegijom se priznaje pravo na ličnog staratelja na osnovu procene nadležne komisije, u cilju pružanja asistencije za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba. Osobe sa paraplegijom i tetraplegijom po ovom zakonu imaju pravo na izbor njihovog staratelja. Ukoliko osoba nije u stanju da izabere staratelja, organ starateljstva određuje staratelja. Na osnovu ovog zakona osobe sa paraplegijom i tetraplegijom potpisuju ugovor sa njihovim starateljom, pred Notarom.

Procedura za priznavanje statusa osoba sa paraplegijom i kvadriplegijom

Osoba koja smatra da ima pravo na status osobe sa paraplegijom i kvadriplegijom, ima pravo da podnese zahtev za određivanje stepena oštećenja, grupiranja i socijalne potrebe, pod uslovima i kriterijumima utvrđenim na sledeći način:

- a) Državljanstvo Kosova;
- b) Pored medicinske dokumentacije, uz zahtev treba priložiti i mišljenje lekarskog konzilijuma Klinike za Neurologije pri Kliničkom Centru Kosova;
- c) Popunjen i potpisan obrazac od strane podnosioca zahteva;
- d) Kopiju lične karte;
- e) Izvod iz matične knjige rođenih;
- f) Dokaz da lice živi na navedenoj adresi u vidu računa za električnu energiju, telefona, vode, smeća ili dokaz o plaćenom porezu na imovinu;
- g) Ukoliko je podnosilac zahteva oslobođen od plaćanja poreza i doprinosa potrebno je dostaviti dokaz o poreskim olakšicama;
- h) Rešenje o starateljstvu za decu

Za priznavanje statusa osobe sa paraplegijom i tetraplegijom, neophodno je ispuniti obrazac propisan od strane nadležnog organa MRSZ (Ministarstvo rada I socijalne zaštite) u pisanoj formi.

Obrazci u obliku zahteva i drugih dokumenata, dobijaju se u Kancelarijama za penzije MRSZ. (Ministarstvo rada I socijalne zaštite), prema prebivalištu podnosioca zahteva.

Ispunjenom obrazcu dodaju se u prilogu I druga potrebna dokumenata, koji se dostavljaju na razmatranje odeljenju za penzije pri MRSZ. (Ministarstvo rada I socijalne zaštite)

Odeljenje za penzije MRSZ prosleđuje predmet Komisiji za procenu na razmatranje i procenu.

Odeljenje za penzije MRSZ donosi odluku o priznavanju ili nepriznavanju prava na novčanu naknadu za osobe sa paraplegijom i tetraplegijom, na osnovu odluke Komisije za procenu.

Odluka se donosi u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Pravo na žalbu

Lice, kome je zahtev za priznavanje statusa odbijen, ima pravo žalbe u roku od trideset (30) dana.

Žalbe razmatra drugostepena komisija MRSZ (Ministarstvo rada I socijalne zaštite).

Osobe sa paraplegijom i tetraplegijom imaju pravo na sledeće povlastice:

- a) Oslobođene su od plaćanja poreza, takse, i carine na uvoz automobila za lične potrebe.
- b) Oslobođene su od plaćanja takse za registraciju automobila u ličnom vlasništvu ili vlasništvu staratelja.
- c) Oslobođene su od plaćanja takse za ličnu dokumentaciju i uverenja o civilnom stanju.

- d) Oslobođene su plaćanja premije i bilo kog drugog dodatnog plaćanja u javnom zdravstvenom sistemu. 5.Pravo na smanjenje tarifa za potrošnju električne energije, pod uslovima utvrđenim od strane nadležnih organa.
- e) Osobe sa paraplegijom i tetraplegijom kao i njihovi staratelji imaju pravo da na besplatno korišćenje usluga gradskog saobraćaja, dok u međugradskom saobraćaju plaćaju pedeset procenata (50%) cene karte.

Visina nadoknade za osobe sa paraplegijom i tetraplegijom i ličnog staratelja iznosi **375€**.

Zahtev za priznavanje statusa osoba sa paraplegijom i kvadriplegijom možete podneti za opštine (Severna Mitrovica,Zvečan,Leposavić i Zubin Potok) u Regionalnoj Kancelariji za penzije u južnoj Mitrovici, ul. Afrim Žitia.

Više informacija možete pronaći putem sledećih linkova:

ZAKON BR. 05/L-067 O STATUSU I PRAVIMA OSOBA SA PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM

<https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12554>

UREDBA (VRK) BR.07/2017 O SASTAVU, FUNKCIONISANJU, ODGOVORNOSTI KOMISIJE ZA PROCENU I ODREĐIVANJE PROCEDURA ZA PRIZNAVANJE STATUSA I PRAVA OSOBA SA PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=15161>

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MRSZ) BR. 01/2017 ZA OBLIK I SADRŽINU ZVANIČNE KNJIŽICE IDENTIFIKACIJE I METODE ODRŽAVANJA REGISTRA ZA OSOBA SA PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=13416>